

Poštovani članovi i prijatelji Društva prijatelja glagoljice!

Brojimo posljednje zimske dane i veselimo se suncu, toplini, proljeću i životu koji se budi. Glagoljaši su cijelo vrijeme bili budni i aktivni.

Osvrt na minule događaje

Tek smo nedavno doznali da je počasni član Društva prijatelja glagoljice, prof. dr. sc. Milan Mihaljević, koncem prošle godine dobio godišnju nagradu za znanost za knjigu *Slavenska poredbena gramatika*. G. Mihaljević je znanstveni savjetnik Staroslavenskoga instituta i voditelj Znanstvenog centra izvrsnosti za hrvatsko glagoljaštvo. Našem dragom članu upućujemo srdačne čestitke.

Jedan od osnivača Društva i njegov bivši predsjednik, neumoran promicatelj znanosti, prof. Darko Žubrinčić, gostovao je dana 2. veljače na Trećem programu Hrvatskog radija u emisiji *Kozmos i etos*, autora i voditelja Marita Mihovila Letice. Tema emisije bila je glagoljica, najstarije slavensko pismo, koje su najviše prigrlili i diljem Europe pronijeli upravo Hrvati. U 45 minuta emisije doznali smo toliko važnih podataka koliko ih stane u cijelu knjigu. Emisija će se još neko vrijeme moći preslušati na poveznici: <http://radio.hrt.hr/emisija/kozmos-i-etos/1173/> i naša je najiskrenija preporuka da iskoristite tu mogućnost.

U srijedu 8. veljače, u prostorijama Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta, otvorena je izložba glagoljičnih radova *Tokove voda tkaju kapi: tisuće malih ja u velikom uči sjati*. Više od stotinu učenika osnovnih škola i jedne srednje škole, koji su sudjelovali na četvrtim *Otvorenim vratima zagrebačke glagoljaške riznice*, izložili su svoje radove. Pozornost nam je privukla *Inkunabula* iz 21. stoljeća – zanimljiva knjiga nastala uvezivanjem radova učenika vjeronaučne skupine OŠ *Kaštanjer* iz Pule. Učenički likovni radovi rezultat su njihovog dvogodišnjeg istraživanja glagoljice, fresaka i crkava posvećenih svecima zaštitnicima od bolesti u Istri. Valja istaknuti da je ovogodišnju izložbu otvorila učenica prvog razreda Klasične gimnazije u Zagrebu, glagoljašica Lucija Marić.

Na Valentinovo je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu predstavljena knjiga prigodnog naslova *Glagoljicom ispisana ljubav*, u izdanju Matice hrvatske, Ogranka u Zadru. Radi se o zbirci pjesama 62 zadarskih pjesnika, a prihod od prodaje knjige namijenjen je kupnji aparata za zračenje onkoloških bolesnika Zadarske županije koji se liječe u Općoj bolnici Zadar. Predstavljanje knjige uveličano je glazbenoscenskim programom, a mi zahvaljujemo našem članu, gospodinu Branku Juraku, na poslanim fotografijama.

Obilježena je 175. obljetnica osnivanja najstarije hrvatske kulturne ustanove, Matice hrvatske, utemeljene 10. veljače 1842. godine pod imenom Matica ilirska. Svrha joj je promicanje nacionalnog i kulturnog identiteta u područjima umjetničkog, znanstvenog i duhovnog stvaralaštva, gospodarstva i javnoga života te skrbi za društveni razvitak. Danas u svom sastavu ima 120 ogranka i 21 zagrebački odjel i kontinuirano organizira različita kulturna događanja. Naše Društvo se svakim djelićem svoga rada uklapa u široko polje djelovanja Matice hrvatske. Sjedište Društva prijatelja glagoljice također je u krilu Matice, na njejoj adresi.

Učenici petih razreda OŠ Frana Galovića u novozagrebačkom naselju Dugave imali su 17. veljače priliku sudjelovati na uvodnom predavanju o glagoljici koje je održao prof. Žubrinčić. Pažnja s kojom su pratili predavanje i potom deseci ručica u zraku, deseci pitanja i potpitanja vezanih uz glagoljicu i pisanje slova, najbolji su pokazatelj su kakvo je zanimanje pobudilo profesorovo izlaganje, a i on sam je priznao da je bio iznenađen, ali i uživao u njihovoj zainteresiranosti.

Subotnje popodne dana 18. veljače grupica od desetak glagoljaša provela je u Arheološkom muzeju gdje je prof. Žubrinčić organizirao još jedan razgled i upoznavanje s klesanim i pisanim glagoljskim spomenicima postavljenima u sklopu izložbe *Post Scriptum – povijest i značenje umijeća pisanja*. Prof. Žubrinčić je pritom istaknuo kako bi barem odljeve izloženih natpisa trebalo postaviti na mjesta gdje su bili izvorno smješteni. Tako bi se i lokalne sredine mogle dičiti svojom baštinom, naučiti nešto više o svojoj prošlosti i s njome upoznati domaće i strane posjetioce. Izložba *Post Scriptum – povijest i značenje umijeća pisanja* ostaje otvorena do 15. ožujka i još je stignete pogledati.

Uz navedenu izložbu Arheološki muzej održava seriju prigodnih predavanja i radionica koje obuhvaćaju klinasto pismo, hijerogliffe, kinesku i arapsku kaligrafiju te hebrejsko pismo, zatim morseovo i brajevo pismo, kao i nama bliskija pisma: grčki alfabet, latinicu, ćirilicu i glagoljicu. Sudjelovanje na radionicama je besplatno, a glagoljska radionica, predviđena za 1. ožujka, bila je "rasprodana" već koncem siječnja. Nadajmo de da će zbog velikog interesa građana ova predavanja i radionice biti uskoro ponovljeni.

Hrvatsko-češko društvo proslavilo je dana 22. veljače značajan jubilej. Tom prigodom predstavljena je i zanimljiva knjiga autora Marijana Lipovca i Vlatke Banek *Hrvatsko-češko društvo: Prvih 25 godina*. Upućujemo najsrdačnije čestitke i već s nestrpljenjem očekujemo srebrni jubilej našega Društva, točno 365 dana kasnije.

Dan Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, uz 410. obljetnicu njezina osnutka, svečano je obilježen 22. veljače. Nakon proslave, središnja hrvatska knjižnica priredila je manifestaciju *Dani otvorenih vrata NSK* pa su posjetiteljima u naredna dva dana bili omogućeni besplatni obilasci Knjižnice uz stručno vodstvo, upoznavanje digitalizirane bibliotečne građe i radionica

ručne izradbe uveza. Zbirka rukopisa i starih knjiga iz sastava Knjižnice najbogatiji je takav fond u našoj zemlji, a u njemu su zastupljene i neke od najpoznatijih i najstarijih glagoljčnih knjiga.

Zašto nam je važan datum 22. veljače? Tada obilježavamo dan izlaska hrvatskog prvotiska, *Misala po zakonu rimskoga dvora*. To je prva tiskana knjiga na hrvatskom crkvenoslavenskom jeziku i glagoljčnom pismu, a otisnuta je svega dvadeset osam godina nakon izuma tiskarskog stroja. Ujedno je to prvi misal u Europi koji nije tiskan na latinici i na latinskom jeziku, te prva tiskana knjiga na južnoslavenskom području.

Najave predstojećih zbivanja

U petak 3. ožujka, u 19 sati, u OŠ F. K. Frankopana, Ivanićgradska 24 u Zagrebu, bit će predstavljen stalni postav Informacijskoga središta za hrvatsku glagoljicu na kojem je radilo petoro znanstvenika iz Staroslavenskoga instituta te šestero članova Društva prijatelja glagoljice. Voditelj Središta je Ivan Ferenčak, magistar povijesti umjetnosti.

Dana 5. ožujka 2017., nakon Križnoga puta u 16 sati, Mješoviti pjevački zbor *Baščina* pjevat će na misi koja počinje u 16.45, u crkvi sv. Franje Ksaverskoga, u Jandrićevoj 21. Pozivamo sve zainteresirane da se uključe u rad zbora. Probe se održavaju utorkom od 19 do 21 sat u prostorijama Doma za starije osobe Centar, Klaićeva 10, a uspješno ih vodi maestro Marijan Tucaković.

Sljedeće redovno mjesečno predavanje u sklopu projekta *Hrvatska glagoljaška baština* održat će se u srijedu, 8. ožujka 2017. u 19 sati u Nadbiskupskom pastoralnom institutu u Zagrebu, Kaptol 29 a. Naš dugogodišnji član g. Juraj Lokmer i njegova supruga, gđa. Fila Bekavac-Lokmer, oboje dipl. ing. kemijske tehnologije i dipl. knjižničari, održat će predavanje pod nazivom *Iz tišine samostana u svijet digitalnih informacija – prikaz obrade građe knjižnica Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda*. Svi su dobrodošli!

Izborna skupština Društva održat će se u srijedu, 15. ožujka u 19 sati u Maloj dvorani Matice hrvatske, Strossmayerov trg 4 u Zagrebu. Pozivamo sve članove, kao i druge zainteresirane, da nazoče Skupštini.

Profesor Ćepulić, jedan od osnivača i počasni član Društva prijatelja glagoljice, sprema se i ove godine, 26. put zaredom, održati Korizmeno-uskršni tečaj glagoljice. Obavijest o točnom vremenu održavanja tečaja primit ćete na vrijeme i nipošto ga nemojte propustiti.

U Pučkom otvorenom učilištu, na Odjelu za treću životnu dob, polaznici su odlučili i u proljetnom semestru upisati program *Glagoljica i hrvatska glagoljaška baština*. Navedeni program ostvaren je i u zimskom semestru i ocijenjen visokim ocjenama. Predavanja se odvijaju petkom od 13 do 15 sati. Voditeljice su Kristina Repar, prof. i Biserka Draganić, prof.

Podsjetnik članovima

Molimo sve članove koji još nisu uplatili članarinu za tekuću godinu da to učine što prije. Godišnja članarina iznosi 100 kn, a za učenike, studente, umirovljenike i nezaposlene 30 kn. Uplate možete izvršiti putem opće uplatnice ili internetom na račun Društva: IBAN: HR4023600001101379457. Plaćanjem članarine omogućujete nam rad i opstanak. Zahvaljujemo!

Glagoljica gdje je (ne) očekujemo

Tijekom drugog tjedna ožujka obilježavaju se Svjetski i Europski tjedan novca. Organiziraju se događanja namijenjena podizanju razine svijesti o važnosti financijske pismenosti odraslih, a posebice djece i mladih. U tom razdoblju financijske institucije se uključuju u šire informiranje svih građana o radu banaka, osiguravatelja, mirovinskih fondova, tržišta kapitala, investiranja, kao i o radu Zagrebačke burze, Narodne banke Hrvatske i dr., što je dio aktivnosti veza-nih uz financijsko obrazovanje i stjecanje financijskih kompetencija.

A sada slijedi pitanje: jeste li znali da se na prednjoj strani novčanice od 100 kuna nalazi otisnut fragment Baščanske ploče?

Želeći vam puno fragmenata Baščanske ploče u novčaniku,
zahvaljujem na pozornosti i srdačno Vas pozdravljam
Mirna Lipovac, urednica *Novosti*.